

Še enkrat tedaj milo prosimo: prosite za nas na dotičnem mestu, da se prepové neusmiljeno ravnanje z nami; saj smo z neizrečenim veseljem zvedile, da je postava za nas.

V Bukovniku na visokem Gorenskem 18. vel. serpana 1857. Šinkovec.

Gospodarska skušnja.

(Muhe se dajo iz hiš hitro pregnati), ako se izba pokadi s suhem bučnim perjem, katero se na žerjavico dene. Po tem kadilu zbeže muhe berž ali pa poginejo. Ker pa bučni dim ni zdrav, ne smé takrat, kadar se kadí, noben človek v izbi biti, sicer ga bo glava bolela; tudi tiči naj se denejo za tisti čas iz hiše.

Nekoliko iz zgodovine iznajdb sploh.

I.

Ko je Bog zemljo vstvaril, je bilo na nji še marsikaj sirovega in nepopolnega. Se vé, da bi bil koj vse prav popolnoma narediti mogel, če bi bil hotel. Ali po svoji neskončni modrosti je spoznal to za ljudi neugodno.

Sej je tém svojim stvarém um in pamet dal, da zmorejo mnogoverstne reči, katere jim zemlja daje, v svoj prid si obračati. Delo ali koristno opravilo dela življenje prijetno. Brez dela bi bilo življenje ljudi kaj nesrečno. Kaj bi ljudje brez dela celi čas svojega življenja počeli? Se vé, da je treba se vsake reči pred učiti; začetek vsak je pa težak. Ložeje in dostikrat veliko ložeje je res vsako delo, če nam je že kdo pred pot pokazal. Pa kdor se, bodi si v katerem koli delu, ne vadi, ne bo nikdar dela kos. Vaja pa tirja časa, in dostikrat silno veliko časa, če hočemo kaj do mogoče popolnosti dohnati.

Pervim ljudém ni nihče naprej delal. Pa Bog je zato skerbil, da so v kraji stanovali, kjer jim je bilo malo delati treba.

Skoraj da je bilo to njih stanovališče v Aziji, in sicer v dolinah srednje Azije, kjer ni ne žareče solnce preveč pripekalo, ne silni mraz severja jih moril. Tù so rastle naše žita in mnogi drugi sadeži sami po sebi, in tù je tudi domovina skoraj vseh naših živali.

II.

Ljudje so se kmalo pomnožili. Kakor so se bolj in bolj množili, tako so se tudi darovi zemlje bolj in bolj med nje delili. Vsak jih je hotel imeti, in vsak je hotel tega imeti, kar je bilo dobro in kar se mu je bolj prilegalo. Ali je bilo čudo, da je kmalo pohlep in zavist strasti ljudi podpihal in kreg in prepír med njimi umél! Pa ne to samo, tudi poželenje, zvediti, ali ni kjé drugje še bolje, kakor ondi, je gnalo ljudi s časom, svoje stanovališče zapustiti. Rod za rodom se je razširjal, dalje ali bliže; ti so šli tù sém uni tje. Tako so mogli ljudje dostikrat se z divjimi sadeži hraniti kakor tudi v zubljih, pečinah ali izvotljenem drevju si prebivališč iskati. Sila je njih um k delavnosti naganjala, da so si kaj izmislili, s čimur so zamogli svojim potrebam zadostovati. Dostikrat jim je sreča pomožna bila. Tako so ljudje s časom marsikaj koristnega iznašli. Tako n. pr. so si napravljali brambo zoper divje zverine: ojstri ali špičasti kamni in kosti, v začetku samo báti in lesene sulice so bile njih prvo orožje; pozneje frače in loki, ki so že več umnosti razodévali. Dalje so si narejali lope iz drevja in vej, in šotore iz živinskih kož. Šotore so imeli zlasti potujoči pastirji ali nomadi, kateri niso imeli nikjer stanovitnega bivališča. Ko so v kakem kraju vse popasli, so šli drugam si pašnikov iskat.

(Dalje sledi.)

Cesarski notárji in njih opravilstvo.

(Dalje.)

Notárji imajo pravico, pisma vsakere verste, torej tudi menice in oporoke (testamente) v shrambo jemati, in morajo čez vsako vloženo pismo narediti zapisnik, v katerem je treba omeniti kraj, dan, mesec in leto hranitve, ime hranivca, znamenje prevzetih pisem in osebe, katerim se imajo pisma po volji vložnika izročiti. Položnik dobi na prošnjo poverjenje shranjenega pisma ali pa prejemno poterdilo, in smé, če ni kaka druga oseba pravice do dalj shrambe zadobila, v vsaki dobi ga nazaj tirjati.

Notár mora vse spise po tekočem opravilskem številu uredjene na varnem in suhem mestu svojega stanovališča ali zaperte pisarnice skerbno hraniti, in kolikor ni po postavi dolžen, dajati naznanila iz spisov, ima ostro dolžnost, spise skrite imeti in zastran njih molčati. Spisi notárja, katerega uredna delavnost je nehala, ali ki je bil prestavljen na drugo mesto, se imajo oddati notarskemu pismohranišču, katero je na mestu slednje zborne sodnije prve stopnje napravljeno, in prejema in dalj časa hrani spise in pečate notarjev, ki od urada odstopijo ali umrejo.

Notárji kakor sodni komisarji sledeče opravila oskrebujemo: a) zapisovanje za merličí, in opravljanje drugih pri obravnavi zapuščin in v sirotskih rečéh potrebnih djanj, pri katerih ne gré za sodno razsodbo; b) sodne cenitve v pravih in zunaj pravih; c) sodne prodaje premakljivega blaga v pravih in zunaj pravih; d) prodaje nepremakljivih posestev zunaj pravih.

Notárji imajo za tiste uredske djanja, za ktere so v posebni tarifi odločbe zapopadene, plačilo dobivati po ondi ustanovljeni meri; zaostale djanja se morajo zastran plačila dogovoriti z dotičnimi ljudmi in če se ne morejo z njimi porazumiti, ima plačilo sodnija odločiti. Plačilo za sestavljanje in narejo pisem, katerih reč je v odločenem znesku vrednosti izrečena, znaša, če reč ne presega 200 gold. 1 gold.; če presega 200 gold. pa ne 500 gold. 2 gold.; če presega 500 gold. pa ne 1000 gold. 4 gold. in ako 1000 gold. presega, gré notárju odstotni prídavek, ki znaša 3 kr. od vsacih 100 goldinarjev. Za sestavljanje in narejo dolžnih pisem in odstopov, oddolžnih pisem (pobotnic), zakupnih in najemnih pogodb in menje, ter za notarske spriče, za poverjenje izdajbe so posebne večidel še manjše plačila vstanovljene.

Ako notár kako uredsko djanje zunaj notarjeve pisarnice opravi, mu razun prislužka gré 1 gold. kakor plačilo za oddaljenje, pa tudi voznina, če se mu ne pošlje voz. Razun prislužka poteguje notár tudi pisnino, ktere za pervopis, kakor tudi za prepis, in sicer za stran po 25 verst, vsaka po 15 slogov, 6 kr. znaša. Samo za opravila, ki so nenavadno obširne, zlo težavne in za ktere je velika odgovornost, smé notár terjati svojemu izrednemu trudu primerno plačilo. Notár ima pravico, kakor hitro je zapis dognan, tirjati svoje plačilo. Če začeti zapis brez njegovega zadolženja nedokončan ostane, mu gre primerno povračilo. Za opravila, ktere notár na posebno prošnjo vdleženca o nenavadnih urah, to je od 7. ure zvečer do 8. ure zajutra stori, se plačilo za polovico zneska povikša. Kar se tiče dolžnost, plačila notárjem kot sodnim komisarjem za njih opravke odrajtati, in njih iztirjanje, veljajo predpisi za poterjevanje sodnih davšin. (Dal. sl.)

Jezikoslovne reči.

Cirilica.

Spisal Matija Majar.

Naše „Novice“ gledajo, kolikor mogoče, na vse potrebe Slovincov; zato najde v njih vsaki bravec nekaj važnega za se, in zato so nam tako mile in drage in ravno zato jih